



## Zöld gyep-zöld asztal

Szemere Miklós életregénye Irtó: Keller Andor

21

### AKIK ŐT SZOLGÁLTÁK...

Jószivú gazda volt. Hűséges embereit nemcsak jól megfizette, de törődött is velük. Cselédeknek sorsa akkor is érdekelte, amikor azok már eltávolodtak tőle. Soha becsületükben nem bántotta meg őket, még az érzékenységüket is kímélte. Mint valami ázsiai fejedelem, természeti törvénynek tartotta, hogy parancsoljon és legyenek alattvalói, akik parancsát vakon kövessék. De alárendelt emberrel mindig szívélyes volt. Ha a szállóportást meg akarta jutalmazni, nem adott neki borralót, mert azt tartotta, hogy a marokba nyomott pénz megalázza azt, aki kapja... Hanem a mélyen hajlongó portásnak mosolyogva mondta:

— „Benn volt” egy fogadásomban, nyertem magának kétszázötven koronát...

Egyik kedvence volt, akit őszintén szeretett, Bonta Ferenc, első magyar lovása... Az ügyes parasztyereket Angliában tanulmányozta és a biztos kezű, higgadt és tisztességes fiúban végtelenül bízott. Megírtuk a sorozatban, az 5-ik folytatásban: „Radzimir herceg golyója” című fejezetben, hogy amikor Bonta angol tanulmányútról hazatért, gazdája fogadást kötött, hogy a fiú a következő versenyszorban száz versenyt fog nyerni. És Bonta valóban győzött kilencvenkilenceszer! Szemere szerette volna, ha zokéja megnyeri századik versenyt is, ezért matchre hívta ki Mauthner lovagot. A míting utolsó napján a két versenystájtól tulajdonos elindította legjobb telivérét egy 2400 méteres versenyben, amelyben Bonta vesztes maradt...

A magyar fiú rövid ideig tündökölt a versenypályákon... Elérte a zokék tragédiája: elhízott... Nem használtak a fogyasztóporok, hiábavaló volt a koplalás, hasztalanul izzadt a gőzkamrában, testálya folytonosan gyarapodott. Amikor a hízási folyamat nem akart megállni, Szemere maga elé idéztette lovasát:

— Na Feri, vége a dicsőségnek...

A kemény magyar fiú szemében könnyesepp csillogott:

— Vége, méltóságos uram...

— Nem baj, — érzékenyedtél el egyetlen pillanatra Szemere Miklós, — nem baj... Majd te leszel az abrakmester...

Bontát nem környékezhették meg a lesbenálló tipszterek, nem sodorhatták a bűntájtára kocsmái alakok, Szemere nevelőt tartott mellette, aki vigyázott rá... Mint egy jó apa, úgy gondoskodott lovasáról. Összegyűjtötte neki lovasági pénzeit, idegen tulajdonosoktól kapott győzelmi részesedéseit. Amikor Bonta huszonnégy éves lett, gazdája kiadta neki a megtakarított vagyonkát. A rövid dicsőséget látott lovas Berzéken, az ősi Szemere-földön birtokot vásárolt és rövidesen ő lett a falú bírása.

Bonta nagyritkán meglátogatta patrónusát, de versenypályára soha többé nem tette be a lábát. Egyszer valaki firtatni kezdte előtte, hogy ugyan, miért nem lá-

toogat el a lóversenyterre, ahol két éven keresztül öldöklő finisek hőse volt!

— Nem bírok... — robbant ki belőle a fájdalom. — Ha kimennék, megszakadna a szívem...

\*

Volt egy magyar gát- és akadálylovasa, Sente, aki külföldi szakértők szerint is, a világ legelső ugróversenyzője volt. Ez a nagyszerű, paraszti származású fiú bokszbajnok is volt... És Szemere szívének talán azért volt nagyon kedves, mert a céllövészetben is kitüntette magát. A Fejedelem annyira szerette ugrószokéját, hogy minden kívánságát teljesítette.

Sente vakmerő volt és nem ismerte a féltovázás, a félelem fogalmát. Egyszer a bécsi Sascha-filmgyár lovasát keresett, akiről a Praterben, a 150 méter átmérőjű óriási játékszeren, a Riesenrad tetején, filmfelvételt készíthetett.

Sente jelentkezett, hogy ötezer korona tiszteletdíjért elvállalja a háborzongató feladatot.

...A kerék megindult és húsz perc alatt érte el a legmagasabb pontot az a vagon, amelynek tetején Sente és lova álltak... Amikor felértek a lélekzetlítő magasságba, Sente a keskeny padlón nyeregbe szállott és a filmfelvétel megkezdődhetett...

1917-ben egy akadályversenyen Sente olyan szerencsétlenül bukott el, hogy karját törte és többé nem lovagolhatott.

Gazdája dúsán megajándékozva küldte nyugalomba. Sente éppúgy, mint sikversenyekben kollégája, Bonta, nem maradt a turf büvöletében. Józan számvetés után elhatározta, hogy az új esoda: a film világában helyezkedik el és néhány évi keserves munka után mozi vásárolt, amin sokat keresett és amelytől nagy haszonnal vált meg.

Később pályát változtatott. Húsnagyvágó lett... Ma is ezt a mesterségét folytatja.

\*

A gazda másik kedvence, Józsi volt, az inasa...

Soha még komor nyik annyi kedvezést, külön borralót és szerencsénél nem kapott, mint ő. A Potoczki-csata másnapján a Fejedelem későn déiben ébredett. Amikor felkelt, becsengette inasát.

— Józsi, ott az asztalon temérdek aranypenz van... Markolj ki belőle annyit, amennyit akarsz...

Igaz: Józsi kutyahűséggel viszonzta gazdája szeretetét. A lépéseire is vigyázott. Takargatta, gondozta, a szélől is óvta.

Más inas házat vásárolt volna a Szemere-féle borralókból. Józsi minden pénzét eloverzenyezte. A turf, a pénz, a játék varázslatában élt... A démonnak ő sem tudott ellenállni.

Rengetegen környékezték tippéért. Elvakult versenyjátékosok ismeretlenül is felkeresték és tippéért zaklatták. A derek Józsi, aki soha semmiféle versenytikkokról nem tudott, ilyenkor felöltötte

nagyképét és tanácsokat adott, majd bizalmasan felhívta az illető figyelmét valamelyik lovacskára.

A Freudenában egy vasárnap délután, a Jubileumi-díj napján, Szemere Miklós a Jockey Club szakáson éppen egy grófnővel diskurált, amikor hirtelen, lélekszakadva megjelent Józsi. A mindig illedelmes inas egyenesen nekiment gazdájának és a tiszteletadásról teljesen megfeledkezve, rákiáltott:

— Nyer Kokoró!... Méltóságos úr, Kokoró nyer!...

— Mars innen!... Hogy mérészed? Józsi megtorpant, aztán zavarosan, ügyefogyottan tovább dadogott. Hogy így, meg úgy, a méltóságos úr adjon neki kétszáz koronát, mert fogadni akarja a lovat, majd vonja le a béréből, leszolgálja az előleget tisztességgel... Közben pedig égő szemé lázasan tapadt gazdájára.

Szemere látta, hogy Józsi meghibbant. Átadta neki a kétszáz koronát, de tekin-

tete már a detektívet kereste, aki ettől a pillanattól nyomon követte Szemere szolgálóját.

Józsi leszaladt a ringhez, egy ott kóválygó bukiügynököt elfogott, beküldte a kétszáz koronát Kokoróra. A ló nyert. Józsi jelentkezett a nyereségért, a bankókat marokra fogta és hörögve ordított: — Hé emberek!... Kinek kell a pénz? Itt van, szedjétek...

Dobálta szerte-széjjel a bankjegyeket és az ezüstöket. De ekkor már vasmarkok fogták le. A versenyterem szétrepült a hír: Szemere szolgálója megőrült. Dobálja a pénzt. Pedig csak azt tette, egyszer az életben, a megszállottság perceiben, amit a gazdájától egy életen át látott...

Józsi azonnal Budapestre szállították. Itt halt meg néhány hónap múlva, egy idegszanatóriumban. Halála előtt, az önkívület perceiben is, Kokorót emlegette.

(Következik:

AZ ŐSZTÖN NYOMÁBAN...)

## A nagybaracscai választás a büntetőbíróóság előtt

### Hogy született meg a 9 szótöbbséggel elnyert mandátum? Három napig tart a NEP-elnök főtárgyalása

Baja, szept. 12.

(Saját tudósítónktól.) A választási gőzhenger kipréselte a nagybaracscai mandátumot is a NEP számára: gróf Teleki János 9 szótöbbséggel győzött Mojzes János kiskisvárdai jelölttel szemben. Ennek a néhány szótöbbségnek szenzációkban olyan fejleményei vannak, hogy a bajai királyi ügyészség három hónapig igazgatásnyomozást folytatott, amíg kiderítette a tényállást. A választási vizsgálások sorában ez a nagybaracscai választás sokáig emlékeztetés marad, mert a bírósági tárgyaláson nyilvánosságra került anyag bizonyítani fogja, hogy az 1935. évi márciusi választásokon milyen eszközök érvényesültek a nyíltszavazásos rendszer nagyobb dicsőségére. A nagybaracscai választás ellen folyamatban van a petíciós eljárás és október 28-án dr. Major Sándor közgazdasági bíró tárgyalja a nagybaracscai kerület pikáns anyagát.

Függetlenül a petíciós tárgyalástól, a bajai kir. ügyészség érdekes vádirata kerül a törvényszék elé, ahol

**kétszáz tanu fogja vallani, hogy a nagybaracscai választáson milyen eszközökkel csikarták ki a néhány szótöbbséget.**

A tárgyalás három napig tart és az érdeklődés olyan méretű, hogy a törvényszék külön belépőjegyeket bocsát ki a közönség számára. A monstre ügynek Major Sándor 27 éves bátmonostori kántortanító a vádlottja, akiről a nyomozás megállapította, hogy mint az egyik szavazatszedő küldöttség elnöke, közjogi megbízatást törvényellenesen látta el. Nem értetlen, hogy Major Sándor tanítónak választójoga sem volt, tehát illetéktelenül kapta a szavazatszedő küldöttség legfőbb funkcionáriusának szerepét.

Major Sándort azzal vádolja a kir. ügyészség, hogy a szavazás napján Mojzes János választóit — annak ellenére, hogy a szavazatszedő küldött-

ség határozata szerint a szavazókat pártonként felváltva tizes egyenlő turnusokban kellett volna szavazásra bocsájtania —

**mindaddig elzárta a választástól, amíg gróf Teleki János szavazói el nem fogytak,**

úgy hogy délelőtt fél 11 óráig Mojzes Jánosnak egyetlen egy választója sem szavazhatott le. Amikor pedig Mojzes János szavazóira került a sor, Major Sándor elnök a szavazást mindenféle ürüggyel szándékosan háta, egy-egy szavazóval öt-tíz percig is elvitázott. A szavaztatás tartama alatt állandóan egy-két csendőr tartózkodott a szavazóhelyiségben, sőt a csendőrök még a választási jegyzőkönyv szerkesztésénél is közreműködtek.

Végül pedig a választást törvényellenesen lezárva, Mojzes Jánosnak több, mint kétszázötven szavazóját, — akik a szavazás megkezdése óta a független kiskisvárdai gyülekezőhelyen várakoztak a szavazásra, — csendőrökkel szétverette.

Egyébként hasonló bűncselekmények miatt vádiratot adott ki az ügyészség a hercegszántói, garai és csátaljai szavazatszedő küldöttségi elnökök ellen is, akik a Major Sándoréhoz teljesen hasonló módon Mojzes Jánosnak további több mint ezer-száz választóját verették szét csendőrökkel a párt szavazói részére kijelölt gyülekezőhelyről és ezáltal törvényellenesen megakadályozták őket szavazati joguk gyakorlásában. Major Sándor ellen Németh István tekintélyes kiskisvárdai adta be a feljelentést, amelyeknek következtében az ügyészség azt a vádat emeli, hogy az elkövetett törvénytelenségekkel meg-híusították a szavazás eredményének valódi kialakulását. Büntett címen helyezték vád alá Major Sándor tanítót és bizonyos, hogy a főtárgyaláson újabb szenzációs adatok világitanak rá a NEP „átütőrejtő” győzelmének kulisszatitkaikra.

A 2. vasúti állomással is bíró S10 októl rövid sétányra fekvő

## BALATONSZÉPLAK

fürdőtelep számtalan előnyét, gyönyörű fekvését, kulturáliságát és szépségét nem csak Hazánkban, de határainkon túl is ismerik és ezért vettek itten tömegesen villatelleket.

Fürdőtelepünket a hágyközönség, kiváló tulajdonságai miatt, a Balaton Lidójának tekintik. Ajánljuk a még meglévő villatelleinket olcsó ár és kedvező fizetési feltételek mellett.

Bővebbet: **Parcellázási Iroda Központja:** Budapest, VI., Teréz-körút 26. Telefon: 10-2-05.